

ผลกระทบและแนวทางแก้ไขของภาครัฐกับสถานการณ์โควิด-19

Impacts and solutions of the government on the COVID-19 situation

สุกัญญา ประจিতร์ และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Sukunya PrajitandChotBodeerat

PibulsongkramRajabhat University, Thailand.

Corresponding Author, E-mail :bigchamp555@hotmail.com

บทคัดย่อ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ถือเป็นภาวะวิกฤตที่รุนแรงกระจายวงกว้างทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก เพราะโรคระบาดที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตผู้คนในทุกด้านและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างรุนแรง อย่างไรก็ตามที่สำคัญที่สุดที่เราทุกคนควรทำตอนนี้คือการร่วมด้วยช่วยกันรับมือเพื่อให้ผ่านวิกฤตที่รุนแรงนี้ไปได้ ด้วยการขับเคลื่อนแบบบูรณาการ จากทุกภาคส่วนที่ต้องร่วมมือกัน โดยเฉพาะภาครัฐต้องเป็นหัวเรือใหญ่ในการต่อสู้กับภาวะวิกฤตของการระบาดของโรคโควิด-19 นี้ไปให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รอบครอบ และรัดกุม ในทุกด้านด้วยเหตุผลนี้ ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 เพื่อหาแนวทางแก้ไขและสามารถปรับตัวรับมือกับผลกระทบในทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ถูกต้องตามเป้าหมาย ทัวถึง และเท่าเทียม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟื้นฟูเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมให้กลับมาเข้มแข็งดังเดิม

คำสำคัญ: ผลกระทบ; แนวทางแก้ไข; ภาครัฐ; โควิด-19

Abstracts

Covid-19 epidemic situation is a severe crisis that is widespread both in Thailand and around the world because the epidemic has affected people's lives in all aspects and severely affect the country's economic and social system. However, the most important thing we all should do now is to work together to help each other through this severe crisis. with integrated drive from all sectors that must cooperate especially the government to be at the helm of the fight against the crisis of Covid-19 epidemic efficiently. The authors therefore need to study the impact of the COVID-19 situation to find solutions and be able to adapt to the impacts in all aspects, especially in the country's economy and society which must be solved urgently correct, comprehensively and equitable goals, especially in economic recovery and social development to be strong as it was.

* วันที่รับบทความ: 14 มิถุนายน 2565; วันแก้ไขบทความ 16 กรกฎาคม 2565; วันตอบรับบทความ: 20 กรกฎาคม 2565

Received: June 14, 2022; Revised: July 16, 2022; Accepted: July 20, 2022

Keywords: Impact; Solutions; Government; COVID-19

บทนำ

โควิด-19 หรือ โรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 คือ เพชฌฆาต ที่โหดร้าย พรากชีวิตชาวโลกไปเป็นจำนวนมากหลายล้านคน รวมถึงประเทศไทยเรา ที่ยากจะลืมเหตุการณ์แห่งความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่นี้ได้ และคงจะต้องจดจำไปอีกนานแสนนาน จนอาจจะกล่าวได้ว่า ในช่วงระยะหลังมานี้หลายคนที่รอดชีวิตมาได้ ส่วนใหญ่ผ่านการติดเชื้อแล้วเพียงแต่ไม่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจนถึงชีวิต ซึ่งอาจเป็นเพราะมาตรการทางการป้องกันและพัฒนาการของวัคซีน และเมื่อรอดมาแล้วจะอยู่อย่างไรให้เป็นปกติสุขได้ต่อไป เพราะกว่าจะรอดมาได้นั้นต้องผ่านอุปสรรคและปัญหามากมายโดยเฉพาะความเป็นอยู่และรายได้ที่ต้องสูญเสียไปกับสถานการณ์โควิด-19 นี้ จึงเป็นที่มาของ บทความฉบับนี้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม และการปรับตัวกับการดำเนินวิถีชีวิตใหม่ตลอดจนแนวทางในการแก้ปัญหาบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบอย่างมหาศาลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของทุกคนในประเทศไทย อย่าง กว้างขวาง รุนแรง และต่อเนื่อง ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564 : ออนไลน์) มีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและกระจายสู่วงกว้างในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ กระทบต่อการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตามปกติของประชาชนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจำเป็นต้องให้ ความสำคัญและเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง อีกทั้งยังขาดแคลนผลิตภัณฑ์และบริการที่ได้มาตรฐานด้านสุขอนามัย ประชาชนยังไม่สามารถ เข้าถึงวัคซีนได้อย่างทั่วถึง ส่งผลกระทบในภาพรวมทุกมิติในระดับประเทศ การระบอบไปทั่วในวงกว้างของ โควิด-19 ทำให้ระบบเศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ตั้งแต่ช่วงไตรมาสแรกของปี 2563 ส่งผลให้ใน ไตรมาสที่สองของปี 2563 เศรษฐกิจไทยลดลงต่อเนื่องร้อยละ 12.2 เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองได้รับผลกระทบจากโควิด-19 โดยเฉพาะสาขาท่องเที่ยวและที่เกี่ยวข้องด้านการใช้จ่ายการส่งออกสินค้าและบริการ และการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนปรับตัวลดลง ขณะที่การใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐกลับมาขยายตัว ด้านวัคซีน, วัสดุอุปกรณ์การแพทย์, บุคลากรทางการแพทย์ และการดูแลประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 ถือเป็นวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์นี้ทำให้เกิดความท้าทายใหญ่หลวงในระดับโลก ระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ทั่วทุกหย่อมหญ้า ผลกระทบทางสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม เกิดขึ้นกับกลุ่มคนทุกกลุ่ม และบ่อนทำลายกลุ่มประชากรเปราะบางมากที่สุด ซึ่งรวมถึงคนยากจน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เยาวชน และกลุ่มคนชาติพันธุ์ วิกฤตทางโรคระบาด กระทบต่อกลุ่มประชากรเปราะบางอย่างไม่เป็นธรรม ซึ่งอาจจุดชนวนให้ เกิดความไม่เท่าเทียมกันและความยากจนมากขึ้น วิกฤตโลกในครั้งนี้ต้องการ การประสานงานแบบบูรณาการ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาล สังคมและสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพ (World Health Organization, 2021) จากโรคระบาดที่

ลูกกลมแพร่ขยายทั่วทุกมุมโลก สิ่งที่น่าเป็นห่วงกว่าสิ่งอื่นใด คือรัฐบาลใน ประเทศตลาดเกิดใหม่ (ประเทศกำลังพัฒนา) อาจถือโอกาสเสียวินัยในการบริหารประเทศไปด้วย คือเอาแต่กู้ เงินและแจกเงินโดยไม่แก้ไขหรือปฏิรูปเศรษฐกิจ ทำให้หนี้ภาครัฐเพิ่มสูงขึ้นขณะที่จุดอ่อนต่างๆ ที่เศรษฐกิจ ไม่มีการแก้ไข ผลคือ เศรษฐกิจจะไปไหนไม่ได้ไกล เมื่อมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจหมดลงแม้วิกฤตคราวนี้ จะเป็น วิกฤติใหญ่ที่ต้องทุ่มเทเต็มที่ในการแก้ไขปัญหา แต่ถ้าการแก้ไขมุ่งแต่จะกู้เงินและใช้เงินอย่างไม่วินัย การแก้ไขปัญหาที่อาจจะสร้างปัญหาใหม่ให้กับเศรษฐกิจนำประเทศไปสู่การเกิดวิกฤติเศรษฐกิจได้ รัฐบาลต้องเป็นพระเอกในการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติให้รอดพ้นจากภาวะวิกฤติที่หนักหน่วงในปัจจุบันนี้ให้ได้ ดังนั้นในการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ วินัยในการดำเนินนโยบายจึงสำคัญมาก เป็นสิ่งที่ต้องตระหนักและต้องอยู่ในใจ รัฐบาลผู้กำหนดนโยบายอยู่เสมอ ดังนั้น การประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการรับมือกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยยึดแนวทางให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมแบบบูรณาการร่วมกัน ผู้เขียนได้อ่านบทความ งานวิจัย และสื่อข้อมูลต่างๆ และสรุปเป็นภาพรวมจากผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์โควิด-19 ได้ดังนี้

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวม

1. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ในการระบาดระลอกแรกนั้น ผลกระทบจากมาตรการต่าง ๆ ที่ภาครัฐที่ออกมา ไม่ว่าจะเป็น มาตรการ Lockdown หรือการหยุดชะงักลงจากปัจจัยอีกหลายอย่าง แม้ว่าจะมีการใช้จ่ายภาครัฐผ่านมาตรการเยียวยาเพื่อ ประคับประคองเศรษฐกิจก็ตาม ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ประเมินว่าการ ระบาดของโรคโควิด-19 กระทบต่อการจ้างงานแรงงานใน 9 สาขาการผลิต ครอบคลุมแรงงานมากกว่า 8 ล้าน คน ซึ่งยังไม่รวมผลกระทบแรงงานในภาคเกษตรอีกหลายล้านคน โดยแรงงานในภาคการท่องเที่ยวและภาค บริการที่เกี่ยวข้อง เช่น การค้าภัตตาคารและโรงแรม ค่อนข้างได้รับผลกระทบที่รุนแรง โดยแรงงานส่วนใหญ่ถูกปิดเมือง มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม การจำกัดเวลาปิด-เปิด และนั่งในร้านอาหาร ส่งผลให้ธุรกิจหลาย ประเภทขาดรายได้ รวมไปถึงการเลิกจ้าง ทั้งในระบบประกันสังคม และนอกระบบประกันสังคมซึ่งจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานจากระบบประกันสังคมตามมาตรา 33 อีกด้วย Paul Mason ได้กล่าวว่าในอดีตเมื่อคราววิกฤติปี 2551 การระบาดของโรคซาร์ส (SARS) นั้น ดูราวกับว่า “หลังคา” ทางการเงินถล่มลงมา แต่ตัวอาคารก็ยังรองรับอยู่ได้ แม้ว่าตัวอาคารจะเสียหายไปบ้างแต่ก็มั่นคง และหลังคาอาจได้รับการสร้างขึ้นใหม่ได้ หากเปรียบเทียบ ในทำนองเดียวกันแล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นในคราวนี้ ไม่ได้เป็นแค่เพียงการถล่มลงของหลังคาเท่านั้น แต่เป็นปัญหาของฐานรากอาคารเลยทีเดียว ซึ่งเป็นคำกล่าวที่สะท้อนถึงผลกระทบทางภาคเศรษฐกิจที่รุนแรงอย่างเหลือเกินจากสถานการณ์โควิด-19 ในคราวนี้ นอกจากนี้

จากรายงานการสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ด้านเศรษฐกิจ ระหว่างวันที่ 23 เมษายน - 17 พฤษภาคม 2563 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า มากกว่าครึ่งมีรายได้ลดลง และร้อยละ 33 มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14 มีหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.5 ตกงานถูกเลิกจ้าง ร้อยละ 69.7 ได้รับผลกระทบด้านอาชีพและการจ้างงาน อีกทั้งผู้ประกอบการรายเล็กได้รับผลกระทบ โดยยอดขายลดน้อยลงร้อยละ 21.8 และร้อยละ 12.6 ต้องปิดกิจการ ในขณะที่ ร้อยละ 12.9 โดนพักงาน หรือเลิกจ้าง โดยไม่ได้เงิน นอกจากนี้ ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อครัวเรือนที่มีต่อกลุ่มเปราะบางทุกกลุ่ม ได้แก่ เด็กเล็ก คนพิการและคนป่วย ได้รับผลกระทบมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งครัวเรือนที่มีกลุ่มเปราะบางมาก จะได้รับผลกระทบด้านรายได้ที่ลดลงมากกว่ากลุ่มที่เปราะบางน้อย มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นมากกว่ามีหนี้สินมากกว่า แม้ภาพรวมเศรษฐกิจมหภาคของช่วงปลายปี 2563 จะดูดี แต่เมื่อพิจารณาในบางกลุ่มธุรกิจ พบว่ายังคงมี ผลกระทบที่มีความรุนแรงต่อเนื่อง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจากต่างประเทศ แม้ว่าภาครัฐจะมีการ สนับสนุนมาตรการการท่องเที่ยวในประเทศ แต่ยังคงค่อนข้างจำกัด และพบว่าธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เริ่มปิดกิจการ ซึ่งมากกว่าร้อยละ 50 ของคนที่ทำงานในภาคการท่องเที่ยวเป็นแรงงานนอกระบบโดยมากกว่า ร้อยละ 70 ของการจ้างงาน ในภาคการท่องเที่ยวอยู่ในกลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งเป็นภาคย่อยที่ได้รับ ผลกระทบอย่างรุนแรงจากการปิดกิจการ ส่วนแบ่งของภาคการท่องเที่ยวในการจ้างงานรวมมีสัดส่วนสูงขึ้นใน เขตเมือง ดังนั้นจึงมีแนวโน้มเผชิญการว่างงานสูงกว่า ทำให้ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคอ่อนตัวลงโดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประมาณการว่าการระบาดระลอก 2 จะกระทบแรงงาน จำนวน 4.7 ล้านคนโดยในจำนวนนี้ 1.1 ล้านคนมีความเสี่ยงที่จะตกงาน และอีก 3.6 ล้านคนมีความเสี่ยงที่รายได้จะลดลงอย่างมาก นอกจากนี้ยัง พบว่า เงินออมโดยรวมที่เคยเพิ่มขึ้นหลังการระบาดระลอกแรกส่วนหนึ่งอาจมาจากการได้รับเงินช่วยเหลือจาก ภาครัฐ มีแนวโน้มลดลงท่ามกลางการระบาดระลอกใหม่ (ระลอก 2) ซึ่งอาจแสดงถึงความสามารถในการ รองรับผลกระทบน้อยลงสำหรับประชาชนบางกลุ่มภาคการส่งออก มูลค่าการส่งออกของไทยทั้งปี 2563 หดตัวร้อยละ 6 ซึ่งต่ำสุดในรอบกว่า 10 ปีการระบาดของโรคโควิด-19 ระลอก 3 ตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 เป็นต้นมานั้น มีความรุนแรงอย่างมากธนาคารโลกได้ประเมินการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยในปี พ.ศ. 2564 คาดว่าน่าจะปรับลดลงจาก ร้อยละ 3.4 ที่เคยคาดการณ์ไว้ในเดือนมีนาคม ลงมาเป็นร้อยละ 2.2 โดยศูนย์วิจัย กสิกรไทยคาดการณ์ว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยในช่วงครึ่งปีหลัง 2564 จากประมาณ 2.5-6.5 แสนคนจะเหลือเพียง 1.5 แสนคน เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในประเทศที่ยังพบจำนวนผู้ติดเชื้อสูงทำให้รัฐบาลไทยจำเป็นต้องใช้มาตรการควบคุมการระบาดในประเทศซึ่งไม่เอื้อต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รายงานว่า ผลกระทบจากโควิด-19 ระบาดในระลอกที่ 3 ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในประเทศลดลงอีกครั้ง โดยเฉพาะการบริโภค และการลงทุนของภาคเอกชนที่ลดลงร้อยละ 2.5 ถึงแม้ GDP ไตรมาสที่ 2/2564 ขยายตัวร้อยละ 7.5 จากการลดลงร้อยละ 2.6 ในไตรมาสที่ 1/2564 ก็ตามและช่วงไตรมาส 3 สถานการณ์โค

วิด-19 มีความรุนแรง และกระจายไปในวงกว้างมากขึ้น ทำให้มีการบังคับใช้มาตรการล็อกดาวน์ในพื้นที่สีแดงเข้มจำนวน 29 จังหวัด ซึ่งคิดเป็นมูลค่าเศรษฐกิจรวมกว่าร้อยละ 77 ของ GDP ทั้งประเทศ กิจกรรมทางเศรษฐกิจจึงได้รับผลกระทบ และทรุดตัวลงไปด้วยนอกจากนี้ การจ้างงานได้รับผลกระทบรุนแรง โดยเฉพาะกิจการในภาคบริการและกิจการท่องเที่ยว โดยข้อมูลการจ้างงานในไตรมาสที่ 2 ของปี 2564 ได้แก่ 1) ผู้ว่างงาน/เสมือนว่างงาน (ผู้มีงานทำไม่ถึง 4 ชม ต่อวัน)มีจำนวน 3.0 ล้านคน และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 3.4 ล้านคนในสิ้นปี 2564 ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่าช่วงก่อนการระบาดกว่า 1 ล้านคน 2) ผู้ว่างงานระยะยาว (เกิน 1 ปี) 1.7 แสนคน เพิ่มขึ้นกว่าช่วงก่อนการระบาดถึงกว่า 3 เท่าตัว 3) ตัวเลขผู้ว่างงานที่ไม่เคยทำงานมาก่อนมีจำนวน 2.9 แสนคน เพิ่มขึ้นจากช่วงก่อนการระบาดถึง 8.5 หมื่นคน และ 4) แรงงานย้ายถิ่นกลับภูมิลำเนาที่เพิ่มขึ้นจากภาคบริการ/อุตสาหกรรมในเขตเมือง กลับไปยังภาคเกษตรที่มีผลผลิตคุณภาพต่ำกว่า จำนวน 1.6 ล้านคน สูงกว่าค่าเฉลี่ยช่วงก่อนการระบาดกว่า 1 ล้านคน

2. ผลกระทบด้านสังคม

สำหรับผู้ที่ได้รับผลกระทบรุนแรงมากที่สุดในการระบาดของโรคโควิด-19 ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 เป็นต้นมา คือ กลุ่มประชาชนที่มีรายได้น้อย รวมถึงกลุ่มเปราะบางอื่น ได้แก่ เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ และคนเจ็บป่วย ซึ่งเป็นผลมาจากการสูญเสียรายได้ ทั้งจากการถูกเลิกจ้าง งานน้อยลง และกลายเป็น ผลกระทบลูกโซ่ไปถึงการลดลงของคุณภาพชีวิต การไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง หรือการไม่สามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงผลจากการมีต้นทุนทางสังคมและเศรษฐกิจที่ แตกต่างกัน ผลการสำรวจผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดและมาตรการควบคุมโรคระบาด เกี่ยวกับ ผลกระทบทางสังคม ภายใต้ความร่วมมือของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูนิเซฟ ประเทศไทย พบว่ามากกว่าร้อยละ 80 ของครัวเรือน เปราะบางได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดและมาตรการควบคุมของรัฐ โดยปัญหาที่พบมากที่สุดคือการ เดินทางเข้ารับบริการทางการแพทย์ที่ยากขึ้น ซึ่งคาดว่าจะเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น ความหวั่นเกรงความเสี่ยง ในการเดินทางออกนอกที่พำอาศัย ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการโดยสารรถรับจ้างแทนรถสาธารณะรวมทั้งการปิดให้บริการของสถานพยาบาลบางแห่งที่ต้องรองรับผู้ติดเชื้อโควิด-19 ครัวเรือนที่มีเด็กเล็กจะมีปัญหาที่เพิ่มเติม คือการไม่มีเวลาดูแลของผู้ปกครองหรือขาดผู้ดูแลเด็กเล็กจากการที่โรงเรียนหรือศูนย์เด็กเล็กปิดให้บริการ อีกทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์พบว่าเกือบครึ่งหนึ่งของผู้ตอบ (ร้อยละ 46.2) ไม่พร้อมเรียนในระบบออนไลน์เนื่องจากขาดแคลนอุปกรณ์ในการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก หรือแท็บเล็ต (คิดเป็นร้อยละ 23.5 ของครัวเรือนที่ไม่มีความพร้อม) และจากการที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการ ช่วยเหลือในการเรียนออนไลน์ (คิดเป็นร้อยละ 18.6) การระบาดที่ลากยาวและรุนแรงมากขึ้นในระลอกใหม่ (ระลอกสอง) ส่งผลกระทบต่อด้านสังคมซ้ำอีกครั้งกับคนบางกลุ่ม โดยเฉพาะในประชาชนกลุ่มเปราะบาง โดยกลุ่ม เปราะบางได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมมากกว่ากลุ่มอื่นตั้งแต่ระลอกแรก โดยส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้ หารายได้หลัก

ในครอบครัวของกลุ่มเปราะบางมักทำงานนอกระบบ ขาดความมั่นคงของการทำงานและรายได้ อยู่แล้วตั้งแต่ก่อนเกิดการระบาดจึงมักเป็นกลุ่มแรก ๆ ที่ถูกกระทบรุนแรงในแง่การสูญเสียรายได้ส่วนด้าน สังคมก็ถูกกระทบรุนแรงกว่ากลุ่มอื่นเช่น เด็กในครอบครัวยากจนมีความสามารถในการเรียนรู้ออนไลน์น้อย กว่าเด็กฐานะดี ผู้ปกครองก็มีความพร้อมและความสามารถในการเรียนร่วมกับลูกน้อยกว่า ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัว ในครอบครัวเปราะบางทุกประเภทก็เข้าถึงบริการทางการแพทย์ลดลงมาก นอกจากนี้ การสำรวจกลุ่มคนไร้บ้านในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พบว่ามีแนวโน้มเกิดคนไร้บ้านหน้าใหม่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 20-30 หรือประมาณ 300-400 คน จากเดิมที่มีคนไร้บ้านอยู่ราว 1,500 - 1,600 คน โดยสาเหตุหลักมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบต่อเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 ผู้ประกอบการปิดกิจการ เลิกจ้าง ซึ่งกลุ่มที่มีรายได้น้อย หาเช้ากินค่ำ เมื่อถูกเลิกจ้างไม่มีรายได้ ก็ไม่มีเงินจ่ายค่าที่อยู่อาศัย ทำให้บางส่วนต้องกลายมาเป็นคนไร้บ้าน สอดคล้องกับข้อมูลของมูลนิธิกระจกเงา ที่พบว่ากลุ่มคนไร้บ้านทั้งหน้าเก่าและหน้าใหม่ ส่วนใหญ่เข้าไม่ถึงการช่วยเหลือเยียวยาจากภาครัฐส่วนการช่วยเหลือที่มีก่อนหน้านี้ เช่น การเปิดศูนย์พักพิงให้กับคนไร้บ้าน ไม่มีความต่อเนื่องและไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของพวกเขา การมีข้อจำกัดเรื่องเวลาเข้า-ออก มีปัญหาจากอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และไม่ได้ส่งเสริมให้มีการจ้างงาน เพราะสำหรับคนไร้บ้าน สิ่งต้องการเป็นอันดับแรกคือการจ้างงาน เพื่อมีรายได้เลี้ยงชีพและเช่าที่อยู่อาศัย ทำให้คนที่เคยเข้าไปอยู่ในศูนย์พักพิง ตัดสินใจออกมาเป็นคนไร้บ้านอีกครั้ง เพื่อออกจากข้อจำกัด และผลักดันตัวเองออกจากความเป็นคนไร้บ้านได้ นอกจากนี้ การเก็บข้อมูลคนไร้บ้านของแผนงานสนับสนุนองค์ความรู้เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน ในช่วงการระบาดระลอกสาม ระหว่างวันที่ 3-8 พฤษภาคม 2564 ใน 4 จังหวัด พบว่าคนไร้บ้านกว่าร้อยละ 43 เลือกที่จะใช้สิทธิการรักษาอกระบบ ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากการไม่มีสถานะที่จะเข้าถึงระบบประกันสุขภาพได้ และมากกว่าร้อยละ 58 ไม่เคยเข้าถึงโครงการที่รัฐออกมาตราการมาเยียวยาได้เลยกลุ่มผู้สูงอายุได้รับผลกระทบในหลายเรื่องเช่นการดูแลตนเอง การตัดผม การออกกำลังกาย การซื้อข้าวของเครื่องใช้ การจ่ายตลาด การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ การเข้ารับบริการทางการแพทย์กรณีเจ็บป่วย โดยสัดส่วนของผู้สูงอายุที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวในภาพรวมคิดเป็น ร้อยละ 70.1 - 91.8 และสัดส่วนของผู้สูงอายุ ที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวในระดับ “มาก” คิดเป็นร้อยละ 28.2 - 40.9 นอกจากนี้มาตรการปิดสถานดูแลผู้สูงอายุส่งผลกระทบต่อผู้สูงอายุโดยเฉพาะกลุ่มผู้มีภาวะพึ่งพิงที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้สูงอายุอาจไม่ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องและสร้างภาระการดูแลให้แก่ครอบครัวผู้สูงอายุได้เด็กและเยาวชน เป็นหนึ่งในกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดกลุ่มหนึ่ง ข้อมูลจากสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ได้ติดตามศึกษาปรากฏการณ์ ‘การสูญเสียการเรียนรู้’ (Learning Loss) หรือ ‘Covid Slide’ เป็นปรากฏการณ์การสูญเสียการเรียนรู้ในช่วงโควิด-19 ของเด็กนักเรียน การสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 กรณีปิดเรียนเป็นระยะเวลานานจะพบว่าเด็กขาดการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบนามธรรมและรูปธรรม ยิ่งจะทำให้พัฒนาการของเด็กช้ามากขึ้น นอกจากนี้ พบว่าการ

ระบาดระลอกใหม่ (ระลอก 2) จะก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาใน 2 ประเด็น คือ ปัญหาการหลุดออกจากระบบการศึกษา และ ภาวะถดถอยด้านการเรียนรู้โดยจะยิ่งขยายช่องว่างความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างเมืองและชนบทอีกมากกว่า 2 ปีการศึกษาและจากข้อมูลขององค์การยูนิเซฟ รายงานว่าเด็กที่อาศัยอยู่โดยไม่มีพ่อแม่ใช้เวลากับโซเชียลมีเดีย กิจกรรมออนไลน์ (ร้อยละ 88) ดูทีวี (ร้อยละ 85) เล่นเกมทั้งออฟไลน์และออนไลน์ (ร้อยละ 52) มากกว่าช่วงก่อนโรคโควิด-19 จะระบาด เทียบกับเด็กที่มีชีวิตอยู่กับผู้ปกครองอย่างน้อยหนึ่งคนจากข้อมูลดังกล่าว กลุ่มเปราะบางเป็นกลุ่มที่สะท้อนให้เห็นผลความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาความยากจนปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และการที่ไม่สามารถเข้าถึงหลักประกันหรือสวัสดิการใดๆ มารองรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ระบาดโควิด-19 ซึ่งสอดคล้องกับ (ภาสกร ดอกจันทร์ และ ชาตรี เฟ็งคำ, 2562 : 87) ที่ได้กล่าวว่าปัญหาความเหลื่อมล้ำนั้นเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่มาจากปัจจัย หรือเงื่อนไขสำคัญ คือ อำนาจที่ไม่เท่าเทียมทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม การเมือง และวัฒนธรรม การที่ประชาชนมีอำนาจที่แตกต่างกันก็ยิ่งทำให้ความสามารถในการเข้าถึงโครงการต่างๆของภาครัฐแตกต่างกันมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ โครงการวิจัยคนจนเมืองที่เปลี่ยนไปในสังคมเมืองที่กำลังเปลี่ยนแปลงภายใต้การสนับสนุน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ได้ทำการศึกษาในเดือนเมษายน 2563 พบว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากนโยบายและมาตรการของรัฐคือ กลุ่มลูกจ้างแรงงานอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มคนจนเมืองซึ่งต้องตกงานแต่ไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือเยียวยาจากทางภาครัฐอย่างทันท่วงที และผู้ประกอบการรายย่อยเป็นอีกส่วนที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงด้วยเช่นกัน ทำให้อัตราการว่างงานของประเทศไทย ในภาพรวมทั้งปี 2563 อัตราการว่างงานอยู่ที่ร้อยละ 1.69 เพิ่มสูงขึ้นจากปี 2562 ที่ร้อยละ 0.98 หรือมีจำนวนผู้ว่างงานประมาณ 6.5 แสนคน โดยเมื่อไตรมาสที่ 4 ของปี 2563 นั้น อัตราการว่างงานเพิ่มเป็นร้อยละ 1.83 และเพิ่มเป็นร้อยละ 1.96 ในไตรมาสที่ 1 ของปี 2564 นอกจากนั้นในปี 2564 แรงงานมีชั่วโมงการทำงานลดลงอย่างต่อเนื่องเหลือ 40.1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งลดลงร้อยละ 1.8 จากช่วงเดียวกันของปี 2563 ผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานของผู้ประกันตนมาตรา 33 มีจำนวน 3.46 แสนคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.1 ของผู้ประกันตนรวมภายใต้มาตรา 33 ซึ่งสูงกว่าช่วงเดียวกันของปี 2563 ที่การระบาดยังไม่รุนแรงโดยในจำนวนนั้นเป็นผู้รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานรายใหม่ประมาณ 0.8 แสน คน ในเดือนมีนาคม 2564 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง ขณะที่ผู้ประกันตนที่รับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานด้วย เหตุสุดวิสัย มีจำนวน 62,731 คน และลูกจ้างของสถานประกอบการที่ขอใช้มาตรา 75 ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ มีจำนวนทั้งสิ้น 82,346 คน ลดลงเป็นไตรมาสที่ 3 ติดต่อกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำข้อมูลของ Thailand google mobility index ไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการติดตามภาวะเศรษฐกิจและการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจโดยเครื่องชี้การเดินทางเพิ่มขึ้น/ลดลงก็จะสื่อถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการจับจ่ายใช้สอยที่น่าจะเพิ่มขึ้น/ลดลงเช่นกัน และสะท้อนกิจกรรมทาง เศรษฐกิจที่ลดลงมากในช่วงระบาดระลอกที่ 1 และส่วนการระบาดในระลอกใหม่ (ระลอกที่ 2) ซึ่งเริ่มขึ้นหลังจากการพบผู้ติดเชื้อจำนวนมากที่จังหวัด

สมุทรสาคร เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2563 ทำให้การเคลื่อนที่ลดลงต่ำในช่วงกลางเดือนมกราคม 2564 และกลับขึ้นสู่ระดับปกติได้ในช่วงต้นเดือนมีนาคม ต่อมาการระบาดระลอกที่ 3 ซึ่งเริ่มขึ้นในช่วงต้นเดือนเมษายน 2564 ภาวะเศรษฐกิจเคลื่อนตัวต่ำลงไปอีก โดยเฉพาะกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการเดินทาง และการท่องเที่ยวที่ตัวเลขใกล้เคียงกับระยะที่ 1 อันเนื่องมาจากมาตรการที่เข้มงวด ทั่วประเทศ (Thailand Google Mobility Index) และเครื่องชี้ภาคการท่องเที่ยวของไทยรายเดือนในแต่ละช่วงของการระบาด ร้านค้าปลีก สถานที่พักผ่อน หย่อนใจสวนสาธารณะสถานี่ชนสงฆ์เช่นเดียวกับหลักฐานจาก Facebook Movement Range Maps ซึ่งเป็น ข้อมูลการเคลื่อนที่ของผู้ใช้งาน Facebook ทั้งนี้ ฐานข้อมูล ของ Facebook ให้ข้อมูลเป็นรายอำเภอในเกือบ ทุกอำเภอของประเทศไทยชี้ให้เห็นว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การเคลื่อนที่ของประชาชนทั่วไป (ผู้ใช้งาน Facebook) ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 การเคลื่อนที่ของประชาชนทั่วไปลดลงอย่างมากถึงจุดต่ำสุดที่ระดับติดลบร้อยละ 29-34 ในเดือนเมษายน 2563 และติดลบร้อยละ 7 เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนเมษายน 2564 ในขณะที่เดือนกรกฎาคม 2564 การเคลื่อนที่ลดลงถึงระดับติดลบร้อยละ 25 ซึ่งสะท้อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ปรับลดลงในวงกว้าง ไม่ได้จำกัดอยู่ในจังหวัดที่มีมาตรการเข้มงวด แต่ได้ส่งผลกระทบต่อทั่วประเทศ ส่งผลให้หนี้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยระบุว่าหนี้ครัวเรือนไทยมีหนี้ที่อยู่ในระดับสูง โดยภาระหนี้ต่อ รายได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากรายได้ที่ลดลงเนื่องจากวิกฤตโควิด-19 โดยสัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP และ สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อรายได้ครัวเรือน เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 79.9 และ 149.7 ณ สิ้นปี 2562 มาอยู่ที่ร้อยละ 83.8 และ 158.8 ณ สิ้นไตรมาสที่ 2 ปี 2563 ตามลำดับ สูงสุดในรอบ 18 ปี และ ณ ไตรมาส 1 ปี 2564 หนี้ ครัวเรือนไทยทั้งระบบ 14.13 ล้านล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 90.5 ต่อ GDP ส่วนใหญ่เป็นการก่อหนี้ ระยะสั้นเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้และครัวเรือนแบกรับภาระจ่ายหนี้ผ่อนส่งสูง โดยหนี้ สิ้นเชื่อเข้าซื้อรถยนต์และจักรยานยนต์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง นอกจากนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ระบุว่า หนี้สิน ในภาคครัวเรือนของไทยยังคงมีทิศทางขาขึ้น โดยหลักๆ เป็นผลมาจากการเร่งขึ้นของหนี้รายย่อย 3 กลุ่มได้แก่ หนี้บ้าน หนี้ประกอบอาชีพ และหนี้เพื่อใช้จ่าย ชีวิตประจำวันศูนย์วิจัยกสิกรไทย ทำการสำรวจภาวะหนี้สิน และการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล เปรียบเทียบระหว่างเดือนมีนาคม และเดือน มิถุนายน 2564 ซึ่งเป็นช่วงก่อนและหลังการระบาด ระลอกที่ 3 พบว่า สถานการณ์รายได้และหนี้สินของ ประชาชนรายย่อยถดถอยลงมากจากผลของโรคโควิด-19 ระลอกที่ 3 โดยมี “จำนวนบัญชีสินเชื่อ” และ “สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้” เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 46.9 จากร้อย ละ 42.8 เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนมีนาคม 2564 ผลการสำรวจยังพบว่า ลูกหนี้ห่วงปัญหาหนี้สินของตัวเอง มากขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 79.5 ประเมินว่าปัญหาหนี้ของตัวเองยังไม่น่าจะดีขึ้นในช่วงครึ่งหลังของปี 2564 ปัญหาเหล่านี้สร้างความเดือดร้อนไปทั้งระบบทั้งภาครัฐและประชาชน ซึ่งเป็นหน้าที่ของเราทุกคนทั้งประเทศ ทุกภาคส่วนต้องหันหน้า เข้าหากันและร่วมมือช่วยกันแก้ไขปัญหาต่างๆเหล่านี้ให้คลี่คลายไปในทิศทางที่ดี โดยภาครัฐจะเป็นพระเอก

ในฐานะหัวเรือใหญ่ในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาเหล่านี้ไปให้ได้โดยหลักการและนโยบายของภาครัฐซึ่งได้ดำเนินการมาแล้วในระดับหนึ่ง ดังนี้

แนวทางแก้ไขของภาครัฐที่ผ่านมา

1. การบริหารจัดการ และการจัดสรรงบประมาณในประเทศไทย

ตั้งแต่การระบาดของโรคโควิด-19 ในเดือนมีนาคม 2563 เป็นต้นมา ได้มีการจัดโครงสร้างของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 โดยให้ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด -19 (ศบค.) มีการจัดโครงสร้างภายในได้แก่ (1) สำนักงานเลขาธิการ มีรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมืองที่นายกรัฐมนตรี มอบหมายเป็นหัวหน้าสำนักงาน (2) ศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์ของโรคโควิด -19 (ศปก.ศบค.) มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้อำนวยการศูนย์ (3) ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีโรคติดเชื้อของโรคโควิด-19 มีปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นหัวหน้าศูนย์ (4) ศูนย์บริหารสถานการณ์โรคโควิด -19 กระทรวงมหาดไทย มีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นหัวหน้าศูนย์ (5) ศูนย์ปฏิบัติการมาตรการเดินทางเข้า-ออกประเทศและการดูแลคนไทยในต่างประเทศ มีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าศูนย์ (6) ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินด้านความมั่นคง มีผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นหัวหน้าศูนย์ (7) ศูนย์ปฏิบัติการด้านนวัตกรรมทางการแพทย์การวิจัยและพัฒนา มีผู้อำนวยการ สำนักงานวิจัยแห่งชาติเป็นหัวหน้าศูนย์ สำหรับการจัดสรรงบประมาณในช่วงปีงบประมาณ 2563 – 2564 รัฐบาลจัดสรรวงเงิน งบประมาณจากทั้งงบกลาง กรณีฉุกเฉิน และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน 87,862 ล้านบาท แบ่งเป็น 1) ค่าตอบแทนเสี่ยงภัยให้กับบุคลากรทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานภาคสนาม และ อสม. 22,146 ล้านบาท 2) การจัดซื้อจัดหาครุภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการแพทย์ 1,824 ล้านบาท 3) ค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยโควิด 29,304 ล้านบาท 4) ค่าใช้จ่ายด้านวัคซีน ทั้งการวิจัยพัฒนาในประเทศรวมไปถึงค่ารักษากรณีอาการไม่พึงประสงค์จากวัคซีนด้วย 21,134 ล้านบาท 5) การเฝ้าระวัง ป้องกันและ ค้นหาเชิงรุก 6,483 ล้านบาท 6) การจัดตั้งสถานกักตัวของรัฐ (State Quarantine –SQ) และสถานที่กักกัน โดยองค์กรต่างๆ (Organizational Quarantine –OQ) 6,452 ล้านบาท 7) การเตรียมความพร้อมด้าน สาธารณสุขสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉิน 519 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีเงินกู้ตามพระราชกำหนดฉบับเพิ่มเติมที่มีผลบังคับใช้แล้วเมื่อ 25 พฤษภาคม 2564 ที่จำนวน 30,000 ล้านบาท เพื่อเตรียมพร้อมรับมือความไม่แน่นอน ของการระบาดของโรคโควิด-19

2. มาตรการทางเศรษฐกิจ และสังคมในประเทศไทย

สรุปมาตรการกระตุ้นช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในประเทศไทยถึงเดือนพฤษภาคม 2564 ดังนี้

1. มาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากโรคโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงและทางอ้อม 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วันที่ 4 มีนาคม 2563 วงเงินหนึ่งแสนล้านบาท โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการลดภาระทางภาษี และการดำเนินมาตรการเยียวยากลุ่มเปราะบางรายละ 1,000 บาท เป็นเวลา 3 เดือนผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รายละ 3,000 บาท และการแจกเงินช่วยเหลือ 5,000 บาทสำหรับแรงงานและลูกจ้างสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพอิสระที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคมระยะที่ 2 วันที่ 24 มีนาคม 2563 วงเงิน 1.17 แสนล้านบาท เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพมาตรการช่วยเหลือในระยะที่ 1 และระยะที่ 3 วันที่ 7 เมษายน 2563 วงเงิน 1.9 ล้านล้านบาท แบ่งเป็น 1. เงินกู้หนึ่งล้านล้านบาท เพื่อใช้ดังนี้ 1) 4.5 หมื่นล้านบาท ในด้านการรักษาพยาบาล 2) 5.55 แสนล้านบาทสำหรับความ ช่วยเหลือเยียวยา และชดเชยให้แก่ประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ และ 3) 4 แสน ล้านบาทสำหรับการฟื้นฟูเศรษฐกิจ 4) 5 แสนล้านบาท เพื่อเพิ่มสภาพคล่องภาคธุรกิจ โดยใช้สนับสนุนงบประมาณแก่ธนาคารพาณิชย์เพื่อปล่อยกู้ให้แก่บริษัทที่ประสบปัญหาสภาพคล่อง 4) 4 แสนล้านบาท เพื่อ ดูแลเสถียรภาพภาคการเงิน โดยจัดตั้งกองทุนเพื่อรักษาสภาพคล่องของการระดมทุนในตลาดตราสารหนี้

2. มาตรการบรรเทาผลกระทบต่อประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในระลอกใหม่ (ระลอก 2) วันที่ 19 มกราคม 2564 มติคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการ “เราชนะ” จำนวน 3,500 บาท เป็นเวลา 2 เดือน รวมคนละ 7,000 บาท ได้แก่ กลุ่มผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และกลุ่มคนที่ได้รับสิทธิคนละครึ่ง วงเงินโครงการรวม 210,200 ล้านบาท วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 มติคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรการช่วยเหลือผู้ประกันตนตามมาตรา 33 โครงการ ม.33 เรารักกัน คนละ 4,000 บาท จ่ายให้อาทิตย์ละ 1,000 บาท วงเงิน 4 หมื่นล้าน วันที่ 5 พฤษภาคม 2564 มติคณะรัฐมนตรี มีมาตรการต่าง ๆ เช่นโครงการเราชนะ จำนวนกลุ่มเป้าหมายประมาณ 32.9 ล้านคน วงเงิน 67,000 ล้านบาทโครงการ ม.33 เรา รักกัน จำนวนกลุ่มเป้าหมายประมาณ 9.27 ล้านคน วงเงิน 18,500 ล้านบาทโครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 3 จำนวนกลุ่มเป้าหมายประมาณ 13.65 ล้านคนโครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ จำนวนกลุ่มเป้าหมายประมาณ 2.5 ล้านคนนอกจากนี้ ยังมีมาตรการกระตุ้นกำลังซื้อของประชาชนในกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางและรายได้สูง ได้แก่ โครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 3 โครงการ “ยิ่งใช้ยิ่งได้” โดยรัฐสนับสนุน e-Voucher ให้กับประชาชนที่ใช้จ่ายซื้อสินค้า ค่าอาหาร เครื่องดื่มและค่าบริการกับผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม วันที่ 20 กรกฎาคม 2564 มติคณะรัฐมนตรี (ครม.) ให้ ดำเนินงานการจ่ายเงินเยียวยาผู้ประกันตน ม.33, ม.39 และ ม.40 กลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการประกาศมาตรการล็อกดาวน์ ใน 10 จังหวัด 9 กิจกรรม ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี

ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร นราธิวาส ปัตตานี ยะลาสงขลา จะมีการโอนเงินเข้าบัญชีนายจ้าง ลูกจ้าง ผ่านบัญชีพร้อมเพย์วันที่ 6 สิงหาคม 2564

3. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา คือ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาอนุมัติ วงเงิน 2,000 ล้านบาทเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563 เพื่อสนับสนุนค่าอาหารบุตรของแรงงานที่มีรายได้ต่ำเป็น จำนวนกว่า 750,000 คน

4. เงินสมทบกองทุนประกันสังคม โดยลดอัตราเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมสำหรับนายจ้าง และลูกจ้างเป็นเวลา 3 เดือน ในช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2563 และสำหรับงวดค่าจ้างในเดือน มิถุนายน- สิงหาคม 2564 วันที่ 26 มกราคม 2564 มติคณะรัฐมนตรี ช่วยเหลือทั้งนายจ้างและลูกจ้าง ผู้ประกันตนในระบบตามมาตรา 33 โดยลดเงินสมทบประกันสังคมในส่วนลูกจ้างลงเหลือร้อยละ 0.5 ในเดือน กุมภาพันธ์-มีนาคม 2564 เพื่อช่วยลูกจ้างในระบบประกันสังคม 12 ล้านคน

5. ประกันสุขภาพ โดยให้หน่วยงานประกันสังคมของไทยให้ความคุ้มครองครอบคลุมค่า รักษาพยาบาลจากการติดเชื้อโควิด-19 ทุกรายการการหักค่าเบี้ยประกันสุขภาพเพื่อลดหย่อนภาษีเพิ่มขึ้นเป็น 25,000 บาท จากเดิม 15,000 บาท โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม -31 ธันวาคม 2563

6. สิทธิประโยชน์กรณีว่างงาน โดยแรงงานที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของกองทุนประกันสังคม ได้รับ เงินทดแทนกรณีว่างงานเพิ่มขึ้น โดยผู้ประกันตน ม.33 ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด สามารถยื่น รับ สิทธิว่างงานเหตุสุดวิสัย ร้อยละ 50 ของค่าจ้างไม่เกิน 30 วัน

7. เงินอุดหนุนช่วยจ่ายค่าจ้าง โดยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถขอรับเงินอุดหนุน ช่วยจ่ายเงินค่าจ้างได้ตั้งแต่เดือนเมษายนถึงกรกฎาคม 2563 ให้แก่ลูกจ้างซึ่งเป็นสมาชิกสำนักงาน ประกันสังคมและได้รับเงินเดือนไม่เกินเดือนละ 15,000 บาท

8. ความช่วยเหลือเฉพาะภาคการท่องเที่ยว เป็นโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำสำหรับผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เป็นวงเงินสูงถึงหนึ่งแสนล้านบาทโดยสามารถขอพักชำระหนี้ได้สำหรับผู้ที่ไม่ ต้องการเงินกองทุน เดือนเมษายน 2563 - ธันวาคม 2564

9. การดำเนินมาตรการทางการเงินการคลัง โดยคลังอนุมัติ เมื่อ 30 เมษายน 2563 เป็น 3 ระยะ โดยมีมูลค่าเท่ากับร้อยละ 8.9 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สำหรับมาตรการ ดังนี้ ก) การใช้จ่ายด้าน สาธารณสุข ข) การช่วยเหลือแรงงาน เกษตรกร และผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากโรคโควิด-19 ค) การ ช่วยเหลือบุคคลและธุรกิจในรูปแบบสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ และ ง) การลดค่าน้ำและค่าไฟฟ้า รวมทั้งการลดเงิน สมทบเข้ากองทุนประกันสังคมของลูกจ้างและนายจ้าง อนุมัติวงเงินกู้เพิ่มเติม โดยในวันที่ 19 เมษายน 2564 มีประกาศราชกิจจานุเบกษาประกาศเป็นพระราชกำหนด วงเงินหนึ่งล้านล้านบาท สำหรับค่าใช้จ่ายด้าน สาธารณสุขเกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 และการชดเชยผู้ได้รับผลกระทบ และสี่แสนล้านบาทเพื่อช่วยฟื้นฟู เศรษฐกิจส่วนต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโควิด-19 วันที่ 20 พฤษภาคม 2564

การกระตุ้นทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย วันที่ 25 มีนาคม 2563 ลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเหลือ ร้อยละ 0.75 วันที่ 20 พฤษภาคม 2563ลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเหลือร้อยละ 0.50 มาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือธุรกิจได้แก่ (ก) เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้แก่สถาบันการเงิน เริ่มตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน 2563 และออกมาตรการสินเชื่อฟื้นฟูเพิ่มเติมวันที่ 19 เมษายน 2564 และข) การผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้สำหรับธุรกิจ มาตรการพักชำระหนี้ ณ วันที่ 21 มิถุนายน 2564 ได้ให้ความช่วยเหลือจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 ตามความสมัครใจ และเปิดโอกาสให้ลูกหนี้สามารถทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้กับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และรายงานมาตรการการคลัง มาตรการการเงิน และมาตรการอื่นๆ เช่น มาตรการลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ขยายกำหนดเวลาการจัดเก็บภาษีที่ดิน เป็นต้น

สรุป

ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม มาตรการการควบคุมโรคที่ทุกประเทศใช้อยู่ขณะนี้ ตั้งแต่การลดการเดินทางเข้า-ออกพื้นที่ การปิด สนามบิน การใช้มาตรการ **Social distancing** มีการปิดสถานที่ ปิดสถาน การค้า และกิจกรรมทางเศรษฐกิจปิดเมือง ฯลฯ ย่อมมีผลกระทบไปถึงการชะงักงันของเศรษฐกิจการค้า การทำงาน การผลิต อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมอื่นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร รวมไปถึงการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันทุกคนมีความกังวลและต้องดูแลปกป้องตัวเอง มีการกักตัวอยู่กับบ้าน หลายคนไม่สามารถมาทำงานหาเลี้ยงชีพแบบปกติได้ ธุรกิจจำนวนมากต้องหยุดกิจการ หรือทำได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ จนทำให้ขาด รายได้มาจุนเจือครอบครัว ถึงแม้รัฐบาลจะมีมาตรการเยียวยา ผู้ขาดรายได้ในรูปแบบ คนไทยไม่ทิ้งกัน แต่ก็ยัง เกิดความเครียดและปัญหาทางสุขภาพจิตตามมาการค้าและการลงทุนเกิดผลกระทบอย่างรุนแรง แม้แต่ เศรษฐกิจโลกก็กำลังเข้าสู่วิกฤติเศรษฐกิจ ซึ่งมีที่มาจากโควิด -19 เป็นสำคัญ ผลกระทบทางลบจากการ แพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 จึงเกิดปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะคนยากจนที่ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพไป วันๆ ซึ่งคนเหล่านี้จะต้องตกงาน สูญเสียรายได้ ข้ำราย คนยากจนเหล่านี้ ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางด้าน สาธารณสุขได้เท่ากับคนที่มั่งคั่ง ผลกระทบที่สำคัญอีกด้าน คือการผลิต อุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสินค้าขาด แคลนเช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ ทาง การแพทย์ การดูแลสุขภาพ ที่ทำให้ สินค้ามีราคาแพง เช่น หน้ากากอนามัย หรือเจลล้างมือสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น เกิดปัญหาการเก็งกำไร ผลกระทบในระยะยาว เนื่องจาก การเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงทำให้สูญเสียการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน ที่ประเทศจะสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ในระยะยาว เนื่องจากต้องใช้ ทรัพยากรจำนวนมากมาลงทุนกับการป้องกันและรักษาโรคโควิด-19 มีการนำ เงินกู้จำนวนมหาศาลมาใช้จน อาจขาดแคลนทรัพยากรในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ผลกระทบ จากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อทุกมิติ ไม่ว่าจะ เป็นระบบเศรษฐกิจและสังคม

เปรียบเสมือนวงล้อที่มีฟันเฟืองในการขับเคลื่อนจึงทำให้ส่วนต่างๆในการขับเคลื่อนได้รับผลกระทบเป็นห่วงโซ่ด้วยเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

การจัดการกับปัญหาโควิด-19 และการแก้ไขปัญหาตามหลังนับจากนี้ไปเป็นเรื่องใหญ่ที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ และเป็นหน้าที่ของทุกคนมิใช่เพียงของภาครัฐเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในฐานะรัฐบาล คือพระเอกของเรื่อง คือหัวเรือใหญ่ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถแบบองค์รวมเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศฟื้นคืนชีพกลับมาเชิดหน้าชูตาได้และควรใช้วิกฤตให้เป็นโอกาสที่จะเพิ่มการพัฒนาประเทศให้ผ่านพ้นและเฟื่องฟูไปพร้อม ๆ กัน โดยผู้เขียนได้สังเคราะห์จากข้อมูลบทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ได้แนวทางที่ควรดำเนินการอย่างเร่งด่วน คือ รัฐบาลควรพิจารณาในด้านนโยบายการคลังและนโยบายเศรษฐกิจโดยเริ่มต้นจาก 1. รัฐบาลควรมีมาตรการรายได้ขั้นต่ำแบบถ้วนหน้า เน้นครัวเรือนระดับล่างที่ไม่มีช่องทางหารายได้ในช่วงวิกฤต 2 -3 ปีข้างหน้า อาจจจะครัวเรือนละ 5,000 บาท และหากครอบครัวใดมีเด็กหรือผู้พิการที่ต้องดูแลก็เพิ่มเป็นคนละ 10,000 บาท 2. ควรเพิ่มรายได้ให้ผู้ตกงาน โดยมีโครงการจ้างงานในทุกอำเภอ จังหวัด ที่โยงกับเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว เช่น ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ การสร้างและดูแลสวนสาธารณะใหม่ๆ สนามเด็กเล่น โดยใช้ที่ดินของรัฐที่ถูกทิ้งร้างอยู่ โครงการฟื้นฟูป่าอุทยานที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่แล้วแต่เสื่อมโทรมไป โครงการสาธารณูปโภคอื่นๆ ที่ท้องถิ่นยังขาดแคลน และจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ให้กลับมาเป็นเมืองน่าอยู่ นักท่องเที่ยวก็จะกลับมาเที่ยว สร้างรายได้ให้กับชุมชนดั้งเดิม 3. กำหนดให้นายจ้างไม่ปลดคนงานโดยรัฐช่วยสมทบค่าจ้างบางส่วนให้กับนายจ้าง ส่งเสริมให้มีการอบรมและพัฒนางานให้เพิ่มความรู้ความสามารถโดยรัฐช่วยสมทบงบประมาณบางส่วนหรือช่วยแบ่งเบาภาระด้านภาษี เช่น นำค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมมาหักลดหย่อนภาษีได้ เป็นต้น 4. จัดให้มีสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำสำหรับผู้จบการศึกษาใหม่ หรือผู้เริ่มต้นกิจการ Start up ในกิจการใหม่ ๆ ที่เป็นไปได้ สนับสนุนกิจการงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน เช่น งานดูแลผู้สูงอายุ การสอนงานในชุมชนให้มีงานทำ มีรายได้ 5. เสริมสภาพคล่องของ SME โดยเฉพาะในภาคเกษตร มีโครงการฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพของผลิตผล ลดต้นทุนการเกษตร ส่งเสริมตลาด และส่งเสริมให้เข้าถึงเทคโนโลยีที่ทันสมัย 6. ยกเลิกกฎเกณฑ์ที่เอื้อต่อการผูกขาดในอุตสาหกรรมที่ปิดกั้นการพัฒนาของธุรกิจ SME ซึ่งหากทำได้จะมีธุรกิจขนาดเล็ก กลาง เกิดขึ้นได้มากมาย และเป็นแหล่งจ้างงานเพิ่มขึ้น 7. ทุกคนต้องรักกัน ช่วยกัน คิดถึงมาตรการภาษีที่จะเพิ่มรายได้รัฐบาลได้ทันที เช่น เร่งจัดระบบเก็บภาษี Platform economy ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น Crab ซึ่งสามารถทำได้ทันที นอกจากนี้ให้รัฐขอเก็บภาษีความมั่งคั่ง (wealth levy) เป็นการพิเศษจากผู้มีเงินได้ต่อปีเกินกว่าเกณฑ์ขั้นสูงที่กำหนด แล้วนำมาช่วยแก้ปัญหาผลกระทบของโควิด-19 ด้วยความเหมาะสมและโปร่งใสยุติธรรม สำหรับนิติบุคคล ให้เป็นส่วนหนึ่งของ Corporate social responsibility และควรสร้างแรงจูงใจในการชำระภาษี เช่น

เป็นเงินออมยามเกษียณหรือขาดรายได้ และ 8.รัฐควรสร้างแรงจูงใจธนาคารให้สินเชื่อธุรกิจแบบที่ให้กับนักศึกษา คือ จ่ายเงินคืนเมื่อมีกำไร พักชำระหนี้ ลดหรือไม่คิดดอกเบี้ยในระยะเวลาที่ธุรกิจจะสามารถพยุงกิจการและการจ้างงานไว้ได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อชะลอจำนวนคนตกงาน เมื่อธุรกิจต้องปิดกิจการเพราะไม่มีเงินจ่ายหนี้ และในขณะเดียวกัน ทุกคนต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ๆที่จะเกิดขึ้นหลังโควิด-19 โดยเฉพาะการปรับตัวการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านของธุรกิจ ผู้เขียนเห็นด้วยกับแนวคิดของ คุณธนาเจียรอัจฉริยะ Chief Marketing ของธนาคารไทยพาณิชย์ ที่ได้กล่าวไว้ใน Bot พระสยาม Magazine ว่าสนใจโมเดลของ McKinsey บริษัทที่ปรึกษาด้านการบริหารชั้นนำของโลก ที่แบ่งการปรับตัวของธุรกิจหลังโควิด-19 ไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1.การแก้ปัญหาหยาบๆ (resolve) เช่น เมื่อเผชิญจากโควิด-19 ต้องเริ่มจากการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น การจัดการสินค้าคงคลัง การเปิดปิดกิจการ และรวมถึงการจ้างงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเกิดประโยชน์สูงสุดและการแก้ปัญหาต้องได้รับผลกระทบจากทุกฝ่ายน้อยที่สุด 2. ความยืดหยุ่นขององค์กร (resilience) ทำอย่างไรให้องค์กรอยู่รอด เช่น การปรับโครงสร้างธุรกิจให้ไปต่อได้ 3. เริ่มต้นใหม่ (restart) จะทำอะไรเพิ่มขึ้นได้บ้าง เช่น การสร้างแพลตฟอร์มออนไลน์สั่งซื้อสินค้า หรือบริการต่างๆ 4.คิดใหม่ ทำใหม่ (reimagine) เป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะธุรกิจจะอยู่รอดได้ถ้ารู้จักคิดใหม่ทำใหม่และปรับตัว และ 5. การเขย่าโครงสร้างธุรกิจครั้งใหญ่ (reform) เพื่อให้ทันกับสมัย พฤติกรรม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าแนวคิดนี้สามารถนำมาปรับใช้ให้กับทุกองค์กรตามความเหมาะสมและบริบทของแต่ละองค์กรให้สามารถพัฒนาต่อไปได้ทั้งปัจจุบันและในอนาคต ประเทศไทยในอนาคตทุกคนต้องปรับตัวเองเริ่มต้นจากการรัดเข็มขัด ต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้ใช้จ่ายเงินให้ถูกจุด ในส่วนของนโยบายในอนาคตที่ภาครัฐควรมุ่งส่งเสริมต่อยอดและพัฒนาให้มากขึ้น คือ 1.พัฒนาระบบเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจสีเขียว เช่น รถไฟฟ้า พลังงานทางเลือก 2.ส่งเสริมองค์กรปกครองระดับจังหวัด ภูมิภาค “สร้างบ้านแปงเมือง” ช่วยกันคิดช่วยกันทำ โดยภาครัฐช่วยส่งเสริม 3.ปรับแผนระบบสวัสดิการของไทยให้เป็นแบบถ้วนหน้า โดยมีระบบสุขภาพเป็นหลัก และมีแผนภาษีรองรับให้สอดคล้องกับความสามารถของคนในวัยทำงานและในยามเกษียณ เช่น วัยทำงานมีรายได้จ่ายภาษีในยามเกษียณมีเงินออมจากภาครัฐใช้จ่ายแบบสมฐานะตามเกณฑ์รายได้ที่ได้เสียภาษีมาตลอดระยะเวลาที่ทำงานและได้เสียภาษีให้กับภาครัฐ มาตรการนี้หากรัฐบาลไทยหันมาให้ความสำคัญในเรื่องนี้อย่างจริงจังจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาขึ้นทั้งระบบได้เลยด้วยเหตุผลหลัก 2 ประการ คือ ประการที่ 1.แรงจูงใจจากการเสียภาษีมากเท่าไร ยามเกษียณก็ได้รับเงินออมมากตามไปด้วยส่งผลให้ประชาชนมีกำลังใจในการสร้างรายได้และพร้อมใจเสียภาษีไว้ใช้ในยามเกษียณ หรือในยามที่ไม่สามารถทำงานได้ เมื่อรัฐได้รับภาษีมากขึ้นก็นำมาพัฒนาประเทศได้มากขึ้นตามไปด้วย และ ประการที่ 2 คือ ยิ่งก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุมากขึ้นในปัจจุบันและอนาคต หลายคนหรืออาจกล่าวได้ว่ามนุษย์ทุกคนย่อมต้องการมีชีวิตในวัยเกษียณที่สุขสบาย ไม่ต้องพึ่งพาลูกหลาน มีใช้เพียงรอรับเงินชราภาพจากภาครัฐเพียงเดือนละ 500-1,000 ดังเช่นในปัจจุบันนี้ ดังนั้นในวัยทำงานจะมีกำลังใจในการสร้างรายได้เพื่อเสียภาษีไว้ใช้ในยามเกษียณไม่

คิดจะหลบเลี่ยงการเสียภาษีกันอีกต่อไป ถึงแม้การเสียภาษีอาจจะมากกว่าเดิมนั้นก็ยินดีเพราะต้องการมีชีวิตที่สุขสบายในยามที่ไม่สามารถทำงานได้ 4. รัฐบาลควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางการเงิน แก่บริษัทหรือธุรกิจ เช่นการแปลงหนี้สินเป็นทุน และอัตราดอกเบี้ยต่ำ เป็นต้น

Chaiya Thepha กล่าวว่า ยุคปัจจุบันรัฐบาลของหลายประเทศทั่วโลกต้อง เผชิญกับปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งผู้นำประเทศต้องบริหาร สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคนี้ด้วยความยุ่งยาก และมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินการที่ หลากหลายและเกี่ยวพันกันอย่างสูงยิ่ง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้การบริหารประเทศมีตัวแปรที่ซับซ้อนกว่าเดิม โดยการบริหารสถานการณ์เช่นนี้ผู้นำประเทศจึงต้องมีภาวะผู้นำทางการเมืองที่สูงในการ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทยภายใต้ยุคโควิด-19 หรือยุคแห่งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่สังคมไทยเผชิญมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563-2564 ทำให้ประเทศไทยได้รับ ผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง นำมาซึ่งปัญหาที่สืบเนื่องในมิติต่าง ๆ อย่าง หลากหลาย กลุ่มผู้นำทางการเมืองจึงเป็นกลุ่มที่มีหน้าที่โดยตรงในการกำหนดแนวทางหรือนโยบายในการ แก้ไขปัญหา ตลอดจนการนำแนวทางและนโยบายมาปฏิบัติ (Chaiya Thepha, 2564 : 54) สอดคล้องกับ (โชติ บดีรัฐ, 2558 : 20-31) ได้กล่าวไว้ว่า การดำรงอยู่ร่วมกันของคนในสังคมย่อมมีกลุ่มชนอันหลากหลาย (พหุสังคม) ไม่ว่าจะมีขนาดใดก็ตามย่อมจะ ต้องมีความต้องการ “ผู้นำ” ในทุกสถานการณ์ ซึ่งหากปราศจากผู้นำแล้ว กลุ่มชนนั้นยอมขาดการประสานงาน ซึ่งกันและกัน และไม่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ ผู้นำคือผู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ผลสำเร็จที่ดี ดังนั้น ผู้นำในสถานการณ์โควิด-19 จึงต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูง ยิ่ง เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม ความยุติธรรม มองกว้าง คิดไกล ใฝ่สูง และต้องแสดงบทบาทผู้นำอย่างถูกกาลเทศะสามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ในยามวิกฤตของคนในชาติ เพราะคำว่าผู้นำ ก็คือ ผู้กล้า คือแม่ทัพที่จะนำพาประชาชนให้รอดพ้นจากภาวะวิกฤตจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ไปให้ได้ อย่างรอบครอบ คุ่มค่า และทั่วถึง ซึ่งประชาชนทุกคน ทุกภาคส่วน ต้องให้ความร่วมมือร่วมใจ ร่วมกันแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ทุกคนต้องเตรียมพร้อมพร้อมกับสถานการณ์ในอนาคต ต้องพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตโดยเริ่มจากตนเอง จะรอเพียงให้รัฐบาลช่วยเหลือฝ่ายเดียวย่อมเป็นไปได้ยาก และในขณะเดียวกันแม้ว่าการแพร่ระบาดของโควิด-19 จะก่อให้เกิดความท้าทายอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน แต่สถานการณ์ ณ ขณะนี้ก็เปิดโอกาสสำคัญในการพัฒนา ในเกิดความก้าวหน้า เราทุกคนล้วนอยู่ในจุดเปลี่ยนที่สำคัญ จึงควรพิจารณาหลักการใหม่ ๆ และคิดทบทวนหาแนวทางการพัฒนา เพื่อให้ประเทศสามารถฟื้นตัวได้อย่างเข้มแข็ง ตลอดจนวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และสร้างกรอบนโยบายเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการฟื้นฟูต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ภาสกร ดอกจันทร์ และ ชาตรี เพ็งท่า. (2562) . *แนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ทางการเงิน*.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *ภาวะสังคมไทย Social situation and outlook*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://healthserv.net/%>

โชติ บดีรัฐ. (2558). *ผู้นำการเปลี่ยนแปลงภายใต้ความขัดแย้งทางการเมือง*. *Rajabhat J. Sci. Humanit. Soc. Sci.* 16 (1), 20-31

Chaiya Thepha.(2021). *Political Leadership in the Covid-19 era*.